

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA HENRIKA SAUGMANDSGORA ĒES
[HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE] SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 3. septembrī¹

Lieta C-616/19

M.S.,
M.W.,
G.S.
pret

Minister for Justice and Equality

(*High Court* (Augstā tiesa, Īrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patvēruma politika – Starptautiskās aizsardzības pieteikuma pieņemamība vienā dalībvalstī, ja citā dalībvalstī saņemta alternatīvā aizsardzība – Pieteikums dalībvalstī, uz kuru attiecas Regula (ES) Nr. 604/2013, bet ne Direktīva 2013/32/ES – Direktīva 2005/85/EK – Nepieņemamības pamati – 25. panta 2. punkta a) un d) apakšpunkts – “Attiecīgās dalībvalsts” jēdziens

I. Ievads

1. *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) iesniegtais lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Direktīvā 2005/85/EK² par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu, paredzēto pieņemamības nosacījumu interpretāciju.

2. Tiesai uzdotie jautājumi ir saistīti ar trīs lietām³, kas attiecas uz trīs trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri lūdz bēgļa statusa piešķiršanu Īrijā, turklāt šīs personas ir saņēmušas alternatīvo aizsardzību Itālijā.

3. Interpretācijas problēma radusies ļoti specifiskā kontekstā, proti, Īrija ir paziņojusi par savu vēlmi piedalīties (ES) Regulas Nr. 604/2013⁴ pieņemšanā un piemērošanā, līdz ar to uz to attiecas šī regula, taču tā nav piedalījusies Direktīvas 2013/32/ES⁵ par procedūrām, kas ar to saistīta, pieņemšanā, un tai šī pēdējā nav saistoša un nav jāpiemēro. Uz šo dalībvalsti attiecas pirms tam spēkā esošā direktīva procedūru jomā, proti, Direktīva 2005/85, kas bija saistīta ar Regulu (EK) Nr. 343/2003⁶ (turpmāk tekstā – “Dublinas II regula”).

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Padomes Direktīva (2005. gada 1. decembris) (OV 2005, L 326, 13. lpp.).

3 Šīs lietas ir apvienojusi iesniedzējtiesa.

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp.; turpmāk tekstā – “Dublinas III regula”). Skat. šīs regulas 41. apsvērumu.

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.).

6 Padomes Regula (2003. gada 18. februāris), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2003, L 50, 1. lpp.).

4. Tādējādi Tiesa saskaras ar Direktīvas 2005/85 tiesību normas interpretācijas jautājumu nesaistīti ar Dublinas II regulu, [pretēji tam,] kā iecerējis Savienības likumdevējs.

5. Pēc pieņemamības nosacījumu, kas attiecas uz šīs lietas specifisko kontekstu, vērtējuma es ierosināšu Tiesai nospriest, ka šie nosacījumi neliedz Īrijai uzskatīt par nepieņemamiem tādus pieteikumus kā trešo valstu valstspiederīgo iesniegtie pieteikumi pamatlietā, kuru nolūks ir iegūt bēgļa statusu, ja viņiem ir piešķirta alternatīvā aizsardzība citā dalībvalstī.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Dublinas II un Dublinas III regula

6. Dublinas II regula tika atcelta un aizstāta ar Dublinas III regulu.

7. Dublinas II regulā saskaņā ar tās 1. pantu, lasot to kopsakarā ar tās 2. panta c) punktu, bija paredzēti tikai kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu Konvencijas par bēgļu statusu, kas ir parakstīta Ženēvā 1951. gada 28. jūlijā (turpmāk tekstā – “Ženēvas konvencija”), izpratnē, savukārt Dublinas III regulas priekšmets, kā tas izriet no tās 1. panta, šobrīd ir paredzēt šādus kritērijus un mehānismus attiecībā uz starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kas saskaņā ar šīs regulas 2. panta b) punktā paredzēto definīciju, kurā ir ietverta atsauce uz Direktīvas 2011/95/ES⁷ 2. panta h) punkta definīciju, ir vērsti uz bēgļa statusa vai alternatīvās aizsardzības statusa iegūšanu.

2. Direktīva 2005/85

8. Direktīva 2005/85 ir saistīta ar Dublinas II regulu.

9. Saskaņā ar Direktīvas 2005/85 1. pantu tās mērķis ir noteikt minimālos standartus dalībvalstu piemērotajās procedūrās bēgļa statusa piešķiršanai un atņemšanai.

10. Šīs direktīvas 22. apsvēruma ir izteikts šādi:

“Dalībvalstīm būtu jāizskata visi pieteikumi pēc būtības, t.i., jāizvērtē, vai attiecīgo pieteikuma iesniedzēju var atzīt par bēgli saskaņā ar Padomes Direktīvu 2004/83/EK (2004. gada 29. aprīlis) par obligātiem standartiem trešās valsts pilsoņu vai bezvalstnieku atzīšanai par bēgļiem vai personām, kam citādi vajadzīga starptautiska aizsardzība, un piešķirtās aizsardzības saturu [8], izņemot, ja šī direktīva paredz citādi, jo īpaši, ja var pamatoti pieņemt, ka cita valsts veiktu pārbaudi vai nodrošinātu pietiekamu aizsardzību. Jo īpaši dalībvalstīm nebūtu jāizvērtē patvēruma pieteikums pēc būtības, ja pirmā patvēruma valsts pieteikuma iesniedzējam ir piešķirusi bēgļa statusu vai citādu pietiekamu aizsardzību, un šī valsts pieteikuma iesniedzēju uzņems atpakaļ.”

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu un par piešķirtās aizsardzības saturu (OV 2011, L 337, 9. lpp.).

8 OV 2004, L 304, 12. lpp.

11. Minētās direktīvas 25. pantā “Nepieņemami pieteikumi” ir noteikts:

“1. Papildus gadījumiem, kad pieteikums netiek izvērtēts saskaņā ar [Dublinas II], dalībvalstīm nav jāizvērtē, vai meklētāju var kvalificēt kā bēgli saskaņā ar [Direktīvu 2004/83], ja pieteikums tiek uzskatīts par nepieņemamu saskaņā ar šo pantu.

2. Dalībvalstis var uzskatīt patvēruma pieteikumu par nepieņemamu saskaņā ar šo pantu, ja:

- a) cita dalībvalsts ir piešķirusi bēgļa statusu;
- b) valsts, kas nav dalībvalsts, tiek uzskatīta par meklētāja pirmo patvēruma valsti saskaņā ar 26. pantu;
- c) valsts, kas nav dalībvalsts, tiek uzskatīta par meklētājam drošu trešo valsti saskaņā ar 27. pantu;
- d) meklētājs drīkst palikt attiecīgajā dalībvalstī, pamatojoties uz citiem faktiem, kā arī tāpēc, ka viņam ir piešķirts statuss, kas ir līdzvērtīgs bēgļa statusa tiesībām un pabalstiem saskaņā ar Direktīvu 2004/83/EK;
- e) meklētājs drīkst palikt attiecīgās dalībvalsts teritorijā, pamatojoties uz citiem faktiem, kas aizsargātu viņu no repatriēšanas, gaidot statusa noteikšanas procedūras rezultātus saskaņā ar d) apakšpunktu;
- f) meklētājs ir iesniedzis identisku pieteikumu pēc galīgā lēmuma;
- g) meklētāja apgādājamais iesniedz pieteikumu pēc tam, kad viņš saskaņā ar 6. panta 3. punktu piekrita, ka viņa lieta ir daļa no pieteikuma, kas iesniegts viņa vārdā, un nav faktu, kas saistīti ar apgādājamā situāciju, kas attaisno atsevišķu pieteikumu.”

3. Direktīva 2013/32

12. Direktīva 2013/32 ir saistīta ar Dublinas III regulu. Ar šo direktīvu tika pārstrādāta Direktīva 2005/85.

13. Direktīvas 2013/32 58. apsvērumā ir noteikts:

“Saskaņā ar 1. un 2. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots [LES un LESD], un neskarot minētā protokola 4. pantu, Apvienotā Karaliste un Īrija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un tām šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro”.

14. Saskaņā ar šīs direktīvas 1. pantu tās mērķis ir noteikt kopējas procedūras starptautiskās aizsardzības piešķiršanai un atņemšanai saskaņā ar Direktīvu 2011/95.

15. Šīs direktīvas 33. pants “Nepieņemami pieteikumi” ir formulēts šādi:

“1. Papildus gadījumiem, kad pieteikums netiek izskatīts saskaņā ar [Dublinas III regulu], dalībvalstīm nav jāizvērtē, vai pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs saņemt starptautisko aizsardzību saskaņā ar [Direktīvu 2011/95], ja pieteikums tiek uzskatīts par nepieņemamu saskaņā ar šo pantu.

2. Dalībvalstis var uzskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu par nepieņemamu tikai tad, ja:

- a) cita dalībvalsts ir piešķirusi starptautisko aizsardzību;

- b) valsts, kas nav dalībvalsts, tiek uzskatīta par pieteikuma iesniedzēja pirmo patvēruma valsti saskaņā ar 35. pantu;
- c) valsts, kas nav dalībvalsts, tiek uzskatīta par pieteikuma iesniedzējam drošu trešo valsti saskaņā ar 38. pantu;
- d) pieteikums ir turpmāks [secīgs] pieteikums, kurā nav ietverti jauni elementi vai konstatējumi, kas saistīti ar izvērtēšanu, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā bēglis vai persona, kas ir tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību atbilstīgi Direktīvai 2011/95/ES, vai tādus nav iesniedzis pieteikuma iesniedzējs; vai
- e) pieteikuma iesniedzēja apgādājamaais iesniedz pieteikumu pēc tam, kad viņš saskaņā ar 7. panta 2. punktu piekrita, ka viņa lieta ir daļa no pieteikuma, kas iesniegts viņa vārdā, un nav faktu, kas saistīti ar apgādājamā situāciju un kas attaisno atsevišķu pieteikumu.”

B. Īrijas tiesības

16. Saskaņā ar *International Protection Act 2015* (2015. gada Starptautiskās aizsardzības likums) 21. panta 2. punkta a) apakšpunktu starptautiskās aizsardzības pieteikums tiek uzskatīts par nepieņemamu, ja bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusu pieteikuma iesniedzējam ir piešķirusi cita dalībvalsts.

III. Pamatlietas, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

17. M.S., M.W. un G.S. ir trešo valstu valstspiederīgie: pirmie divi no Afganistānas, un trešais no Gruzijas, kuri pēc alternatīvās aizsardzības statusa piešķiršanas Itālijā ieradās Īrijā 2017. gadā un tur *International Protection Office* (Starptautiskās aizsardzības birojs, Īrija) iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

18. Ar 2017. gada 1. decembra, 2018. gada 2. februāra un 29. jūnija lēmumiem Starptautiskās aizsardzības birojs noraidīja M.S., M.W. un G.S. attiecīgi iesniegtos starptautiskās aizsardzības pieteikumus, pamatojoties uz to, ka šīm personām jau bija piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss citā dalībvalstī, proti, Itālijā.

19. M.S., M.W. un G.S. iesniedza prasības par šiem lēmumiem *International Protection Appeals Tribunal* (Starptautiskās aizsardzības lietu apelācijas tiesa, Īrija), kas attiecīgi ar 2018. gada 23. maija, 28. septembra un 18. oktobra lēmumiem tās noraidīja.

20. Prasītāji pamatlietā iesniedza *High Court* (Augstā tiesa) apelācijas sūdzību atcelt šos lēmumus.

21. Atsaucoties uz spriedumu *Ibrahim* u.c.⁹, iesniedzējtiesa atgādina, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā ļauj dalībvalstij noraidīt patvēruma pieteikumu kā nepieņemamu, ja meklētājam [pieteikuma iesniedzējam] cita dalībvalsts piešķirusi alternatīvo aizsardzību, un šī norma ir paplašinājusi iepriekš Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto iespēju, kas atļāva šādu noraidījumu tikai tad, ja pieteikuma iesniedzējam cita dalībvalsts bija piešķirusi bēgļa statusu.

22. Minētā tiesa norāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2013/32 un Dublinas III regulas kopīgo piemērošanu nevienai dalībvalstij nav jāizskata pieteikums par starptautisko aizsardzību, ja šī aizsardzība jau ir tikusi piešķirta citā dalībvalstī.

⁹ Spriedums, 2019. gada 19. marts (C-297/17, C-318/17, C-319/17 un C-438/17, turpmāk tekstā – “spriedums *Ibrahim*”, EU:C:2019:219).

23. Tomēr iesniedzējtiesa uzsver, ka Īrija, lai gan tā piedalījusies Dublīnas III regulas pieņemšanā un piemērošanā, ir lēmusi nepiedalīties Direktīvas 2013/32 pieņemšanā un piemērošanā, lai gan Direktīva 2005/85 joprojām ir piemērojama šajā dalībvalstī.

24. Šādā kontekstā iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai Direktīva 2005/85, it īpaši tās 25. pants, lasot to kopsakarā ar Dublīnas III regulu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādus valsts tiesību aktus, kas ļauj noraidīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu kā nepieņemamu, ja pieteikuma iesniedzējam cita dalībvalsts jau piešķirusi alternatīvo aizsardzību. It īpaši tā jautā, kāds ir minētās direktīvas 25. panta [2. punkta] d) un e) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu tvērums, it īpaši attiecībā uz šajās normās lietotā jēdziena “attiecīgā dalībvalsts” interpretāciju.

25. Turklāt iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai tas, ka trešās valsts valstspiederīgais, kurš saņēmis alternatīvās aizsardzības statusu pirmajā dalībvalstī, iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu otrā dalībvalstī, ir tiesību ļaunprātīga izmantošana, kas šai otrai dalībvalstij ļauj uzskatīt šādu pieteikumu par nepieņemamu.

26. Šādos apstākļos *High Court* (Augstā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktā minētā atsauce uz “*attiecīgo dalībvalsti*” nozīmē a) pirmo dalībvalsti, kura piešķirusi starptautiskās aizsardzības meklētājam aizsardzību, kas ir ekvivalenta patvērumam, vai b) otro dalībvalsti, kurai ir iesniegts secīgs starptautiskās aizsardzības pieteikums, vai c) jebkuru no šīm dalībvalstīm?
- 2) Ja trešās valsts valstspiederīgajam ir piešķirta starptautiska aizsardzība alternatīvās aizsardzības veidā pirmajā dalībvalstī un viņš pārceļas uz otras dalībvalsts teritoriju, vai tad secīga starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšana otrajā dalībvalstī ir tāda tiesību ļaunprātīga izmantošana, kas ļauj otrajai dalībvalstij pieņemt pasākumu, kurā paredzēts, ka šāds secīgs pieteikums nav pieņemams?
- 3) Vai Direktīvas 2005/85 25. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā, ka dalībvalsts, kurai nav saistoša [Direktīva 2013/32¹⁰], bet kurai ir saistoša [Dublīnas III regula], pieņem tādus tiesību aktus, kādi ir izskatāmajā lietā, ar ko trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikums tiek uzskatīts par nepieņemamu, ja cita dalībvalsts viņam iepriekš ir piešķirusi alternatīvo aizsardzību?”

IV. Vērtējums

A. Ievada piezīmes

27. Prejudiciālajos jautājumos iesniedzējtiesa jautā, vai nepieņemamības pamata, kas balstīts uz to, ka šādas aizsardzības pieteikuma iesniedzējs jau ir saņēmis alternatīvās aizsardzības statusu citā dalībvalstī, iekļaušana 2015. gada likumā¹¹ par starptautisko aizsardzību ir saderīga ar Direktīvu 2005/85, piemērojot Dublīnas III regulu. Šajā nolūkā tā lūdz Tiesai šīs direktīvas 25. pantā minēto nepieņemamības pamatu interpretāciju.

¹⁰ Prejudiciālā jautājuma oriģinālversijā ir minēta Direktīva 2011/95. Tomēr šķiet, ka runa ir par pārrakstīšanās kļūdu, ņemot vērā paskaidrojumus, kas sniegti lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu 11. punktā, kurā šī tiesa min “pārstrādāto procedūru Direktīvu 2011/95” un atsaucas uz šīs direktīvas 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu. Taču pārstrādātā procedūru direktīva ir Direktīva 2013/32 un 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts nāk no šīs direktīvas, nevis no Direktīvas 2011/95.

¹¹ Skat. šo secinājumu 16. punktu.

28. Uzreiz uzsvēršu, ka, lai gan ar Direktīvu 2013/32 tika atcelta Direktīva 2005/85, šī atcelšana nav spēkā Īrijā. Direktīvas 2013/32 53. pantā ir skaidri paredzēts, ka Direktīva 2005/85 tiek atcelta “tām dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša”. Kā norādīts Direktīvas 2013/32 58. apsvērumā, Īrija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā un tai tā nav saistoša un nav jāpieņem. Līdz ar to Īrijai joprojām ir saistoša Direktīva 2005/85, kura attiecībā uz to nav atcelta.

29. Tiesa jau ir interpretējusi Direktīvas 2005/85 25. pantu un izskatījusi jautājumu par to, vai tas, ka alternatīva aizsardzība ir bijusi piešķirta pirmajā dalībvalstī, ļauj otrai dalībvalstij, kurā trešās valsts valstspiederīgais ir iesniedzis patvēruma pieteikumu, to noraidīt kā nepieņemamu¹². Šis jautājums, izvērtēts, piemērojot kopā šo direktīvu un Dublīnas II regulu, saņēma skaidri noraidošu atbildi.

30. Vai tas, ka šajā lietā Direktīva 2005/85 tiek uzlūkota saistībā ar Dublīnas III regulas, nevis Dublīnas II regulas piemērošanu, var vadināt uz citādu interpretāciju?

31. Šī problēma ir iesniedzējtiesas pirmā un trešā jautājuma pamatā. Faktiski šo cieši saistīto jautājumu mērķis ir noskaidrot, vai Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta d) apakšpunktā minētā “attiecīgā dalībvalsts” var būt pirmā dalībvalsts, kura piešķirusi bēgļa statusam līdzvērtīgu aizsardzību, tādējādi tās piešķirtā alternatīvā aizsardzība varētu būt nepieņemamības pamats Dublīnas II regulas kontekstā (pirmais jautājums) vai Dublīnas III regulas kontekstā (trešais jautājums). Es ierosinu aplūkot izvirzīto problēmu, sākot ar Direktīvas 2005/85 25. pantā paredzēto nepieņemamības pamatu vērtējumu saskaņā ar Dublīnas II regulu (B iedaļa), un pēc tam tos izvērtēt saskaņā ar Dublīnas III regulu (C iedaļa). Pabeigšu ar dažām piezīmēm par ļaunprātīgu izmantošanu, kas minēta otrajā prejudiciālajā jautājumā.

B. Par Direktīvā 2005/85 paredzētajiem nepieņemamības pamatiem saskaņā ar Dublīnas II regulu

32. Šajā iedaļā es izvērtēšu vispirms Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punktu un it īpaši šīs tiesību normas d) apakšpunkta nozīmi, kas izriet no tā formulējuma un konteksta, pēc tam izvērtēšu sprieduma *Ibrahim* devumu šajā jautājumā.

1. Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkts

33. Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkts ietver septiņus fakultatīvus nepieņemamības pamatus, kas ļauj dalībvalstīm uzskatīt trešās valsts valstspiederīgā patvēruma pieteikumu par nepieņemamu.

34. Pirmais šajā tiesību normā paredzētais nepieņemamības pamats tās a) apakšpunktā attiecas uz gadījumu, kad *cita dalībvalsts* ir piešķirusi *bēgļa* statusu. Divi nākamie pamati tās b) un c) apakšpunktā attiecas uz gadījumu, kad *aizsardzību* ir piešķirusi *trešā valsts*, kas tiek uzskatīta par pirmo patvēruma valsti vai par drošu trešo valsti. Tās d) un e) apakšpunkts attiecas uz gadījumu, kad meklētājs drīkst palikt *attiecīgajā dalībvalstī* vai nu tādēļ, ka viņam šajā dalībvalstī ir piešķirts statuss, kas ir līdzvērtīgs bēgļa statusa tiesībām un pabalstiem saskaņā ar Direktīvu 2004/83, citiem vārdiem sakot, šī dalībvalsts viņam ir piešķirusi alternatīvās aizsardzības statusu¹³ (d) apakšpunkts), vai nu tādēļ, ka šī dalībvalsts aizsargā viņu no repatriēšanas, gaidot procedūras, kas ļauj noteikt bēgļa statusa

¹² Skat. spriedumu *Ibrahim*.

¹³ Kā izriet no Direktīvas 2004/83 5. apsvēruma, tās mērķis ir paredzēt normas saistībā ar bēgļa statusu, kā arī “alternatīvas aizsardzības formas, kas sniedz piemērotu statusu jebkurai personai, kam nepieciešama šāda aizsardzība”. [Neoficiāls tulkojums] Tiesa nosprieda, ka attiecībā uz alternatīvās aizsardzības saņēmējiem Direktīvas 2004/83 mērķis ir “dalībvalstu teritorijā sniegt līdzīgu aizsardzību tai, kas tiek piešķirta bēgļiem” (skat. spriedumu, 2018. gada 24. aprīlis, MP (Spīdzināšanas upura alternatīvā aizsardzība) (C-353/16, EU:C:2018:276, 55. punkts).

vai alternatīvās aizsardzības statusa piešķiršanu vai atteikumu, rezultātus (e) apakšpunkts). Tās f) un g) apakšpunkts attiecīgi saistīti ar gadījumu, kad ir iesniegts identisks pieteikums pēc galīgā lēmuma pieņemšanas, un gadījumu, kad trešās valsts valstspiederīgā apgādājama ir iesniedzis pieteikumu pēc tam, kad viņš jau piekritis, ka viņa lieta ir daļa no pieteikuma, kas iesniegts viņa vārdā.

35. Šī lieta ir par alternatīvās aizsardzības, kas piešķirta pirmajā dalībvalstī, sekām, un tajā rodas jautājums, vai Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktā minētā “attiecīgā dalībvalsts” var būt šī pirmā dalībvalsts. Ja tas tā ir, tad fakts, ka Itālijas Republika ir piešķirusi alternatīvo aizsardzību tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem kā pamatlietā, saskaņā ar šīs tiesību normas d) apakšpunktu ir otrajā dalībvalstī, proti, Īrijā, iesniegtā starptautiskās aizsardzības pieteikuma nepieņemamības pamats. Turpretim, ja šis jēdziens attiecas vienīgi uz otro dalībvalsti, tad alternatīvās aizsardzības piešķiršana pirmajā dalībvalstī nav nepieņemamības pamats saskaņā ar šo apakšpunktu.

36. Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta d) apakšpunkta formulējums nesniedz skaidru atbildi uz šo jautājumu. Kā liecina iesniedzējtiesas jautājumi, šis formulējums ir neskaidrs. Pēc trešo valstu valstspiederīgo domām, “attiecīgās dalībvalsts” jēdziens d) un e) apakšpunktā attiecoties tikai uz otro dalībvalsti un alternatīvās aizsardzības piešķiršanai Itālijā neesot nozīmes, savukārt Īrija un Eiropas Komisija, kā arī iesniedzējtiesa uzskata, ka šis jēdziens attiecas gan uz pirmo, gan otro dalībvalsti.

37. Šo neskaidrību vēl pastiprina Direktīvas 2005/85 22. apsvēruma. Šajā apsvērumā ir teikts, ka dalībvalstīm būtu jāizskata pēc būtības patvēruma pieteikums, izņemot, ja direktīva paredz citādi, “jo īpaši, ja var pamatoti pieņemt, ka *cita valsts* veiktu pārbaudi vai nodrošinātu pietiekamu aizsardzību”¹⁴. Šajā apsvērumā ir precizēts, ka “jo īpaši dalībvalstīm nebūtu jāizvērtē patvēruma pieteikums pēc būtības, ja *pirmā patvēruma valsts* pieteikuma iesniedzējam ir piešķirusi bēgļa statusu vai citādu pietiekamu aizsardzību un šī valsts pieteikuma iesniedzēju uzņems atpakaļ”¹⁵.

38. Proti, jēdzieni “cita valsts [otra valsts]” un “pirmā patvēruma valsts” šajā apsvērumā lietoti nozīmē, kas varētu ietvert gan trešās valstis, gan dalībvalstis. Pretēji jēdzienam “valsts”, kas lietots Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā un skaidri un nepārprotami attiecas uz trešo valsti, nav precizēts, ka 22. apsvērumā minētās valstis neietvertu dalībvalstis.

39. Balstoties uz šo apsvērumu, Īrija un Komisija apgalvo, ka Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktā lietotais jēdziens “attiecīgā dalībvalsts” ietver gan pirmo, gan otro dalībvalsti. Tās secina – ja pirmā dalībvalsts ir piešķirusi alternatīvo aizsardzību trešo valstu valstspiederīgajiem, kas iesniedz patvēruma pieteikumu otrā dalībvalstī, tad šī pēdējā var noraidīt šo pieteikumu kā nepieņemamu.

40. Tomēr šī 25. panta 2. punkta formulējuma un šīs normas konteksta detalizētāka izpēte vedina uz citu atbildi.

41. Kā jau norādīju, Savienības likumdevējs ir izteicis šo tiesību normu, lietojot jēdzienu “cita dalībvalsts” tās a) apakšpunktā un jēdzienu “attiecīgā dalībvalsts” tās d) un e) apakšpunktā. Tas, ka a) apakšpunktā lietots no d) un e) apakšpunkta atšķirīgs jēdziens, nozīmē, ka likumdevējs ir runājis par diviem dažādiem gadījumiem. Tādēļ jēdzienu “attiecīgā dalībvalsts” nevar uzskatīt par ekvivalentu jēdzienam “cita dalībvalsts”, un “attiecīgā dalībvalsts” līdz ar to nav pirmā dalībvalsts, kurā trešās valsts valstspiederīgais ir iesniedzis savu patvēruma pieteikumu.

42. Ja likumdevējs būtu vēlējies citādi, būtu bijis loģiski, ka tas šīs pašas normas a) apakšpunktā būtu pievienojis, ka citas dalībvalsts piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss ir nepieņemamības pamats tieši tāpat kā bēgļa statuss.

¹⁴ Mans izcēlums.

¹⁵ Mans izcēlums.

43. Šo gramatisko interpretāciju pamato *kontekstuāla* interpretācija, kas balstīta uz Direktīvas 2005/85 2. panta k) punktā¹⁶ minēto vārdkopas “palikt dalībvalstī”, kas izmantota tās 25. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktā¹⁷, definīciju. Šī vārdkopa ir definēta kā palikšana tās dalībvalsts teritorijā, kurā ir iesniegts vai izvērtēts patvēruma pieteikums.

44. No tā izriet, ka “attiecīgā dalībvalsts” 25. panta 2. punkta d) un e) apakšpunkta izpratnē nozīmē to dalībvalsti, kurā trešās valsts valstspiederīgais ir iesniedzis patvēruma pieteikumu, šajā gadījumā – Īriju, un kuras teritorijā viņš drīkst palikt tādēļ¹⁸, ka šī dalībvalsts vai nu viņam iepriekš piešķirusi alternatīvās aizsardzības statusu (d) apakšpunkts), vai izvērtē viņa patvēruma pieteikumu (pirmo reizi) un ir atļāvuši šim trešās valsts valstspiederīgajam palikt tās teritorijā, gaidot lēmuma pieņemšanu (e) apakšpunkts).

45. Spriedums *Ibrahim*, ko Tiesa pasludinājusi virspalātā un kas precīzāk attiecās uz Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto nepieņemamības pamatu, apstiprina šo vērtējumu. Kā izskaidrošu nākamajā iedaļā, Tiesa salīdzināja šo 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu ar normu, ko tas aizvietoja, proti, Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunktu. No Tiesas vērtējuma izriet, ka minētajā 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā skaidri norādītais nepieņemamības pamats, kas balstīts uz to, ka pirmā dalībvalsts piešķirusi alternatīvo aizsardzību [cita dalībvalsts ir piešķirusi starptautisko aizsardzību], nebija paredzēts nedz Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunktā, nedz kādā citā šīs normas apakšpunktā.

2. Spriedums “Ibrahim”

46. Šis spriedums bija saistīts ar četriem patvēruma pieteikumiem, ko Vācijā trīs gadījumos iesniedza palestīniešu izcelsmes bezvalstnieki un vienā gadījumā trešo valstu valstspiederīgais, kuriem pirmā dalībvalsts, attiecīgi Bulgārija un Polija, jau bija piešķirusi alternatīvās aizsardzības statusu. Šis spriedums bija Tiesas apvienotajās lietās, uz kurām es atsaukos kā, pirmkārt, uz lietām *Ibrahim*, un, otrkārt, uz lietu *Magamadov*. Viens no prejudiciālajiem jautājumiem šajās lietās bija par to, vai tādēļ, ka pirmā dalībvalsts ir piešķirusi alternatīvo aizsardzību, attiecīgā Vācijas tiesa varēja noraidīt kā nepieņemamus patvēruma pieteikumus, nekavējoties piemērojot Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu, lai gan lietas fakti visumā vai daļēji attiecās uz laikposmiem pirms šīs direktīvas un Dublinas III regulas stāšanās spēkā.

47. Sprieduma *Ibrahim* 58. punktā Tiesa nosprieda, ka, ļaujot dalībvalstij noraidīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu kā nepieņemamu, ja pieteikuma iesniedzējam citā dalībvalstī ir piešķirta alternatīvā aizsardzība, Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir paplašinājis agrāk Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto iespēju, ar kuru šāds noraidījums bija pieļaujams *tikai tad*, ja pieteikuma iesniedzējam citā dalībvalstī bija piešķirts bēgļa statuss.

48. Šī sprieduma 71. punktā Tiesa piebilda, ka ar Direktīvu 2013/32 tika ieviests papildu nepieņemamības pamats, ko izskaidro plašākais tiesiskais regulējums, kuru likumdevējs paredzējis, vienlaicīgi ar šo direktīvu pieņemot Dublinas III regulu. Šis pēdējās tāpat kā Direktīvas 2013/32 piemērošanas joma faktiski ir paplašināta uz starptautiskās aizsardzības pieteikumiem¹⁹, proti, uz pieteikumiem, kuru nolūks ir saņemt gan bēgļa statusu, gan alternatīvās aizsardzības statusu, un tā vairs nav ierobežota – kā tas bija saskaņā ar Dublinas II regulu – ar patvēruma procedūru un līdz ar to bēgļa statusu.

16 Direktīvas 2005/85 2. pantā ir ietverta virkne definīciju, starp kurām vārdkopa “palikt dalībvalstī” ir definēta kā “palikt teritorijā, ietverot dalībvalsts robežu vai tranzīta zonu, kurā patvēruma meklētājs ir iesniedzis pieteikumu vai kurā šis pieteikums tiek izvērtēts”.

17 Šajā d) un e) apakšpunktā ir paredzēts, ka “meklētājs drīkst palikt attiecīgajā dalībvalstī”.

18 Manuprāt, formulējums “pamatojoties uz citiem faktiem [cita iemesla dēļ]” d) apakšpunktā un “pamatojoties uz citiem faktiem [citu iemeslu dēļ]” e) apakšpunktā ir jāsaprot tādējādi, ka tie ir saistīti attiecīgi ar gadījumu, kad iepriekš ir tikusi piešķirta alternatīvā aizsardzība, un ar gadījumu, kad tiesības palikt dalībvalsts teritorijā ir tikušas piešķirtas galvenokārt humānu apsvērumu dēļ.

19 Skat. Direktīvas 2011/95 2. panta h) punktu.

49. Saikne starp Dublīnas II un Dublīnas III regulām un procedūru direktīvām, kas ar tām attiecīgi saistītas, ir vēlreiz uzsvērtā sprieduma *Ibrahim* 72. punktā, kurā ir precizēts, ka Direktīvas 2005/85 25. panta 1. punktā ir atsauce uz Dublīnas II regulu, savukārt Direktīvas 2013/32 33. panta 1. punktā ir atsauce uz Dublīnas III regulu.

50. Šis Tiesas vērtējums izceļ atbilstošo tiesību normu nozīmi, kurā procesuālās tiesību normas ļauj nošķirt divas tiesiskā regulējuma sistēmas: vienu, ko reglamentē Dublīnas II regula, un otru, ko reglamentē Dublīnas III regula. Atšķirība starp šīm divām sistēmām, kas izriet no Dublīnas III regulas piemērošanas jomas paplašināšanas, ir atspoguļota dažādu instrumentu nosaukumos²⁰: pirmajā ir minēts tikai “patvēruma pieteikums”, bet otrajā – “starptautiskās aizsardzības pieteikums”. Katra no šīm regulām tika papildināta ar zināmu skaitu leģislatīvu instrumentu, un tālāk es dēvēšu šīs sistēmas – kā tās tikušas papildinātas – par “Dublīnas II sistēmu”²¹ un “Dublīnas III sistēmu”²².

51. Šī piemērošanas jomas paplašināšana, manuprāt, izskaidro ne vien papildu pamata iekļaušanu Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā, bet arī divu nepieņemamības pamatu, kas bija paredzēti Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punktā, proti, tās d) un e) apakšpunktā, izņemšanu no šīs tiesību normas. Šie punkti, kā arī šīs normas f) apakšpunkts tagad ir ietverti vienā Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā, kurš attiecas uz secīgu pieteikumu tajā pašā dalībvalstī, kurā nav ietverti nekādi jauni elementi vai konstatējumi [fakti] nolūkā saņemt starptautiskās aizsardzības statusu, proti, bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusu.

52. Turklāt sprieduma *Ibrahim* 73. un 74. punktā Tiesa uzskatīja, ka no Dublīnas III regulas un Direktīvas 2013/32 sistēmas, kā arī no šīs direktīvas 33. panta 1. punkta formulējuma izriet, ka minētās direktīvas 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto papildu nepieņemamības pamatu nav paredzēts piemērot tādām patvēruma pieteikumiem, kas vēl pilnībā ietilpst Dublīnas II regulas piemērošanas jomā.

53. Runājot par tādu situāciju kā lietā *Magamadov*, uz kuru, ņemot vērā datumus, kuros otrajā dalībvalstī iesniegts patvēruma pieteikums un pieprasījums uzņemt atpakaļ pirmajā dalībvalstī²³, pilnībā attiecas Dublīnas II regulas piemērošanas joma, tas, ka alternatīvā aizsardzība tikusi piešķirta pirmajā dalībvalstī, nav nepieņemamības pamats. Otrajai dalībvalstij principā ir jāizvērtē patvēruma pieteikums, ja vien tā nenolemj pārsūtīt pieteikuma iesniedzēju uz pirmo dalībvalsti saskaņā ar Dublīnas II regulas 16. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 20. pantu²⁴, lai šī pirmā dalībvalsts uzņemtos izvērtēšanu.

20 Skat. šo secinājumu 6. un 4. zemsvītras piezīmi.

21 Šī sistēma bez Dublīnas II regulas ietver vēl tostarp trīs direktīvas: Direktīvu 2004/83 jeb “kvalifikācijas direktīvu”, kas nosaka minimālos nosacījumus, kuri jāievēro, lai iegūtu bēgļa statusu vai alternatīvo aizsardzību, un precizē ar to saistītās tiesības; Direktīvu 2005/85 jeb “procedūru direktīvu”, kas attiecas vienīgi uz bēgļa statusu un uz šī statusa piešķiršanu un atņemšanu; Padomes Direktīvu 2003/9/EK (2003. gada 27. janvāris), ar ko nosaka obligātos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai [dalībvalstīs] (OV 2003, L 31, 18. lpp.), jeb “uzņemšanas direktīvu”, kas nosaka minimālos noteikumus patvēruma meklētāju uzņemšanai dalībvalstīs.

22 Šī sistēma bez Dublīnas III regulas ietver vēl tostarp trīs direktīvas, ar ko ir pārstrādātas šo secinājumu 21. zemsvītras piezīmē minētās direktīvas, proti, attiecīgi Direktīvu 2011/95 (ar ko pārstrādāta kvalifikācijas direktīva), Direktīvu 2013/32 (ar ko pārstrādāta procedūru direktīva) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV 2013, L 180, 96. lpp.) (ar ko pārstrādāta uzņemšanas direktīva).

23 Šie datumi ir attiecīgi 2012. gada 19. jūnijs un 2013. gada 13. februāris. Tie ir agrāki par Dublīnas III regulas un Direktīvas 2013/32 stāšanos spēkā 2013. gada 20. jūlijā un par Dublīnas III regulas piemērošanas sākuma datumu 2014. gada 1. janvāri.

24 Dublīnas II regulas 16. panta 1. punktā ir noteikti it īpaši gadījumi, kad atbildīgajai dalībvalstij ir pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju un izskatīt viņa pieteikumu. Šīs normas e) apakšpunktā ir paredzēts, ka šis pienākums ir piemērojams attiecībā uz trešās valsts pilsoni [valstspiederīgo], kura pieteikumu tā ir noraidījusi un kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez atļaujas. Kā Komisija norāda savos rakstveida apsvērumos šajā lietā, šī tiesību norma tiek piemērota galvenokārt tad, ja pirmā dalībvalsts ir piešķirusi alternatīvo aizsardzību, bet nav piešķirusi bēgļa statusu. Šīs regulas 20. pantā ir precizēti nosacījumi, ar kādiem notiek šī atpakaļuzņemšana, un tā 1. punkta d) apakšpunktā ir paredzēta patvēruma meklētāja pārsūtīšana uz pirmo dalībvalsti. Komisija uzskata, ka, ņemot vērā šo iespēju pārsūtīt trešās valsts valstspiederīgo un uzņemt viņu atpakaļ pirmajā dalībvalstī, Direktīvā 2005/85 nebija nepieciešams paredzēt arī nepieņemamības pamatu šādā situācijā.

54. Šis Tiesas secinājums, saskaņā ar kuru nepieņemamības pamats, kas balstīts uz to, ka pirmā dalībvalsts ir piešķirusi alternatīvās aizsardzības statusu, nav paredzēts Direktīvā 2005/85 un līdz ar to neļauj otrai dalībvalstij noraidīt patvēruma pieteikumu, ja uz lietas faktiem pilnībā attiecas Dublīnas II regula, pamato vērtējumu, atbilstoši kuram šīs direktīvas 25. panta 2. punkts, tostarp tā d) apakšpunkts, neparedz šādu nepieņemamības pamatu un līdz ar to šajā apakšpunktā lietotā vārdkopa “attiecīgā dalībvalsts” nenozīmē pirmo dalībvalsti.

55. Turpretim, runājot par situāciju, uz kuru tāpat kā lietās *Ibrahim attiecas Dublīnas III regulas piemērošanas joma*, Tiesa šajā spriedumā uzskatīja, ka attiecīgajai dalībvalstij jeb otrajai dalībvalstij ir iespēja noraidīt patvēruma pieteikumu kā nepieņemamu²⁵.

56. Šis tiesas secinājums ir piemērojams tad, ja uz lietas faktiem *visā pilnībā* attiecas Dublīnas III regulas un Direktīvas 2013/32 piemērošanas joma, proti, ja tie radušies pēc Dublīnas III regulas piemērošanas sākuma datuma jeb 2014. gada 1. janvāra saskaņā ar tās 49. panta otro daļu, kā arī pēc Direktīvas 2013/32 piemērošanas sākuma datuma jeb 2015. gada 20. jūlija.

57. Tāds pats secinājums atbilst gadījumam, ja uz lietas faktiem daļēji attiecas Dublīnas III regula²⁶, ja otrās dalībvalsts valsts tiesību akti ļauj nekavējoši piemērot Direktīvu 2013/32 pirms tās transponēšanas laika beigām un ja šie fakti radušies pēc Direktīvas 2013/32 un Dublīnas III regulas kopīgās stāšanās spēkā²⁷, un ja daļa no tiem – kā lietās *Ibrahim* – notikuši pēc Dublīnas III regulas piemērošanas sākuma datuma²⁸. Šādā situācijā šiem faktiem ir piemērojama gan Dublīnas III regula, gan Direktīva 2013/32.

58. Lai arī no sprieduma *Ibrahim* izriet, ka situācijā, kuru *pilnībā* regulē *Dublīnas II regula*, dalībvalsts nevar noraidīt patvēruma pieteikumu kā nepieņemamu, pamatojoties uz to, ka pieteicējs ir saņēmis alternatīvo aizsardzību pirmajā dalībvalstī, es secinu, ka šis spriedums nesniedz atbildi uz jautājumu, vai šis pamats ir piemērojams, ja uz dalībvalsti, šajā gadījumā Īriju, attiecas Dublīnas III regula, bet ne Direktīva 2013/32, kas ir saistīta ar šo regulu.

59. Turklāt, runājot par šo secinājumu 57. punktā atgādināto Tiesas secinājumu saistībā ar nepieņemamības papildu pamata piemērošanu, ja uz faktiem *Dublīnas III regula* attiecas tikai *daļēji*, tomēr ir jāsecina, ka tas attiecas uz situāciju, kurā – atšķirībā no šīs lietas – uz otro dalībvalsti pilnībā attiecas gan Dublīnas III regula, gan Direktīva 2013/32.

60. Vai tāds pats secinājums jāizdara, ja šai otrai dalībvalstij Direktīva 2013/32 nav saistoša?

C. Par Direktīvā 2005/85 paredzētajiem nepieņemamības pamatiem saskaņā ar Dublīnas III regulu

61. Šajā iedaļā es vispirms izvērtēšu Dublīnas III sistēmas papildinājumus, salīdzinot ar Dublīnas II sistēmu, un ar katru no šīm sistēmām saistīto pārsūtīšanas un nepieņemamības mehānismu loģiku, kas ļauj otrajai dalībvalstij neizskatīt tai iesniegto starptautiskās aizsardzības pieteikumu (1. iedaļa). Pēc tam es parādīšu nekonsekvences, ko var radīt Īrijas, kurai nav pilnībā saistoša nedz viena, nedz otra sistēma, īpašā situācija, un tad ierosināšu interpretāciju, kas, manuprāt, izriet no likumdevēja paustās vēlmes (2. un 3. iedaļa).

25 Skat. spriedumu *Ibrahim*, 74. punktu. Tiesa izvērtēja arī pārējos prejudiciālos jautājumus šajā lietā, kuru nolūks bija precizēt Direktīvas 2013/32 33. panta īstenošanu.

26 Šajā nozīmē skat. spriedumu *Ibrahim*, 74. un 78. punkts.

27 2013. gada 20. jūlijā (skat. Dublīnas III regulas 49. panta pirmo daļu un Direktīvas 2013/32 54. pantu).

28 Lietās *Ibrahim* patvēruma pieteikums otrajā dalībvalstī bija iesniegts 2013. gada 29. novembrī un atpakaļuzņemšanas pieprasījums – 2014. gada 22. janvārī.

1. Dublinas III sistēmas papildinājums un pārsūtīšanas un nepieņemamības mehānismi

62. Dublinas III sistēma iezīmē jaunu posmu kopējās patvēruma sistēmas izveidē. Pirmais posms, kas atbilst Dublinas II sistēmai, paredzēja zināmu skaitu kopēju tiesību normu. Otrajā posmā, kas atbilst Dublinas III sistēmai, likumdevējs vēlējās tuvināt bēgļa statusu un alternatīvās aizsardzības statusus, uzlūkojot tos kopā un vienoti un palielinot ieinteresēto personu tiesības Savienībā. Viens no likumdevēja galvenajiem un stabilajiem mērķiem bija ierobežot trešo valstu valstspiederīgo otrreizējo plūsmu [sekundāro pārvietošanos]²⁹, proti, viņu pārvietošanos Savienības iekšienē, lai saņemtu iespējami labāku aizsardzību un apstākļus citā dalībvalstī. Procesuālo tiesību normu tuvināšanai bija jāpalīdz ierobežot šo pārvietošanos³⁰.

63. Katrs posms noslēdzās ar tādas sistēmas izveidi, kas ietver legīslatīvo instrumentu kopumu, kuri ir savstarpēji koordinēti³¹. Kā izriet no sprieduma *Ibrahim*, likumdevēja paredzētās pieņemamības normas loģiski ir piemērojamas tieši katras šīs sistēmas iekšienē.

64. Tā kā Dublinas III sistēmā bēgļa statuss un alternatīvās aizsardzības statuss tika ievērojami tuvināti, tad Dublinas III regulā – atšķirībā no Dublinas II regulas – vairs nav paredzēta patvēruma meklētāja *pārsūtīšana* no otrās dalībvalsts uz pirmo dalībvalsti, lai šī pēdējā, piešķirusi viņam alternatīvo aizsardzību, uzņemtu viņu atpakaļ un izskatītu viņa pieteikumu. Kā Tiesa skaidri apliecināja, šādu pārsūtīšanu šajā kontekstā otrā dalībvalsts vairs nevar pieprasīt³². Turpretim šai dalībvalstij ir iespēja noraidīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu kā *nepieņemamu*, balstoties uz Direktīvas 2013/32 33. pantu³³.

65. Tādējādi divas pieejas, ko veido *pārsūtīšana* un *nepieņemamība*, lai noraidītu jaunu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kura nolūks ir iegūt bēgļa statusu un kurš iesniegts otrajā dalībvalstī, atbilst katra savam īpašam tiesību normu kopumam, kam ir sava loģika atkarībā no sasniegtā saskaņošanas līmeņa.

66. Jāsecina, ka Īrijas izvēle piedalīties Dublinas III regulas pieņemšanā, lai gan tai nav saistoša Direktīva 2013/32, kas ir saistīta ar šo regulu, un līdz ar to uz šo dalībvalsti joprojām attiecas Direktīva 2005/85, izjauc šo loģiku, izveidojot asimetriju, kuras sekas likumdevējs nav aplūkojis un kuru es izvērtēšu tālāk.

2. Par nekoncekvencēm, ko var radīt asimetriska situācija

67. Tā kā Īrijai ir pienākums piemērot Dublinas III regulu, bet *nav saistoša Direktīva 2013/32*, tā nevar balstīties uz šīs pēdējās 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu, lai noraidītu kā *nepieņemamu* patvēruma pieteikumu, ko iesniedzis trešās valsts valstspiederīgais, kurš saņēmis alternatīvo aizsardzību pirmajā dalībvalstī. Turklāt šī dalībvalsts, kurai jāpiemēro Direktīva 2005/85, bet kuru *nereglamentē Dublinas II regula*, nevar balstīties arī uz šīs regulas 16. pantu, lai *pārsūtītu* trešās valsts valstspiederīgo uz pirmo dalībvalsti un šī dalībvalsts izskatītu viņa pieteikumu. Tādējādi pilnībā burtiska Direktīvas 2005/85 interpretācija saskaņā ar Dublinas III regulu varētu nozīmēt, ka Īrijai ir pienākums izskatīt šo patvēruma pieteikumu.

29 Saistībā ar Dublinas II sistēmu skat. 2011. gada 21. decembra spriedumu N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 79. punkts), kurā minēts mērķis novērst patvēruma meklētāju *forum shopping* [izdevīgākās tiesas izvēli], un saistībā ar Dublinas III sistēmu – 2016. gada 17. marta spriedumu *Mirza* (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, 52. punkts).

30 Skat. it īpaši Direktīvas 2013/32 13. apsvērumu.

31 Šajā nozīmē saistībā ar Dublinas III sistēmu skat. spriedumu, 2016. gada 17. marts, *Mirza* (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, 41. un 42. punkts), kā arī šo secinājumu 21. un 22. zemsvītras piezīmi.

32 Skat. rīkojumu, 2017. gada 5. aprīlis, *Ahmed* (C-36/17, EU:C:2017:273, 41. punkts), un spriedumu *Ibrahim*, 78. punkts.

33 Skat. rīkojumu, 2017. gada 5. aprīlis, *Ahmed* (C-36/17, EU:C:2017:273, 39. punkts), un spriedumu *Ibrahim*, 79. un 80. punkts.

68. Visas personas, kas iestājušās lietā Tiesā un iesniedzējtiesā, ir uzsvērušas nekonsekvences, kas no tā varētu izrietēt.

69. Faktiski tās ir divu veidu. Pirmkārt, tās ir saistītas ar dalībvalstu piešķirtās aizsardzības ietekmes salīdzinājumu ar ietekmi, ko rada trešo valstu piešķirtā aizsardzība.

70. Saskaņā ar Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktu, ja *trešā valsts* ir piešķīrusi aizsardzību, kas atzīta par pietiekamu, Īrijai nebūtu pienākuma izskatīt patvēruma pieteikumu un tā varētu noraidīt šo pieteikumu kā nepieņemamu, taču tai būtu pienākums izskatīt šo pieteikumu, ja alternatīvo aizsardzību būtu piešķīrusi pirmā *dalībvalsts*. Šī atšķirība ir vēl jo pārsteidzošāka, ņemot vērā savstarpējo uzticību, kas principā būtu jāievēro dalībvalstīm, un aizsardzības līmeni, ko Savienības likumdevējs centies paredzēt trešo valstu valstspiederīgajiem.

71. Alternatīvā aizsardzība ir Savienības paredzēts statuss, kas papildina un pilnveido Ženēvas konvencijas iedibināto bēgļa statusu. To ir padarījusi iespējamu savstarpējā uzticība, kas atrodas Eiropas būves un it īpaši Eiropas patvēruma sistēmas³⁴ kodolā. Ja trešās valsts piešķirtai aizsardzībai tiktu piešķirts lielāks spēks nekā dalībvalsts piešķirtajai, tas būtu pretrunā Eiropas projekta garam, kura mērķis ir izveidot šo patvēruma sistēmu.

72. Otrkārt, nekonsekvences ir saistītas ar paradoksālo ietekmi, ko rada pati pirmā starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšana vai drīzāk tā noraidījums salīdzinājumā ar ietekmi, ko rada lēmums piešķirt šo aizsardzību.

73. Ja pirmā dalībvalsts *vēl izskata* starptautiskās aizsardzības pieteikumu vai to *ir noraidījusi*, Īrijai saskaņā ar attiecīgi Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta b) un d) apakšpunktu³⁵ nav pienākuma izskatīt tajā iesniegto pieteikumu. Turpretim, ja pirmā dalībvalsts *jau ir piešķīrusi* lūgto aizsardzību alternatīvās aizsardzības formā, tad Īrija nevar nedz pārsūtīt pieteikuma iesniedzēju uz pirmo dalībvalsti³⁶, nedz pasludināt pieteikumu par nepieņemamu, balstoties uz Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu, jo šis pēdējais nav piemērojams šai dalībvalstij. Līdz ar to Īrijai varētu būt pienākums izskatīt šo pieteikumu.

74. Tādējādi trešās valsts valstspiederīgajam labvēlīgs lēmums pēc viņa pirmā pieteikuma tomēr liktu Īrijai izskatīt viņa secīgo starptautiskās aizsardzības pieteikumu, savukārt situācijā, kad pirmais lēmums vēl nebūtu pieņemts vai būtu pieteicējam nelabvēlīgs, Īrijai nebūtu pienākuma izskatīt šādu secīgu pieteikumu.

34 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, N. S. u.c. (C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 78., 79. un 83. punkts), un spriedumu *Ibrahim*, 83.–85. punkts.

35 Dublinas III regulas 18. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka atbildīgajai dalībvalstij ir pienākums “saskaņā ar 23., 24., 25. un 29. pantā izklāstītajiem nosacījumiem uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, kura pieteikums tiek izskatīts un kurš ir sagatavojis pieteikumu citā dalībvalstī, vai kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas”. Tātad šī tiesību norma ir piemērojama it īpaši tad, ja pirmā dalībvalsts ir uzsākusi starptautiskās aizsardzības pieteikuma izvērtēšanu un trešās valsts valstspiederīgais ir ieradies otrā dalībvalstī, kamēr viņa pieteikums *atradās izvērtēšanā*. Šis regulas 18. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir paredzēts, ka atbildīgajai dalībvalstij ir pienākums “saskaņā ar 23., 24., 25. un 29. pantā izklāstītajiem nosacījumiem uzņemt atpakaļ trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku, kura pieteikums ir noraidīts un kurš ir sagatavojis pieteikumu citā dalībvalstī, vai kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas”. Tātad šī tiesību norma ir piemērojama it īpaši tad, ja pirmā dalībvalsts ir *noraidījusi* starptautiskās aizsardzības pieteikumu un trešās valsts valstspiederīgais ir iesniedzis jaunu pieteikumu otrajā dalībvalstī. Gan vienā, gan otrā gadījumā otrā dalībvalsts var pieprasīt pirmajai dalībvalstij uzņemt atpakaļ trešās valsts valstspiederīgo (saskaņā ar Dublinas III regulas 23. un 24. pantu), un, ja šī dalībvalsts piekrit atpakaļuzņemšanai, otrā dalībvalsts paziņo trešās valsts valstspiederīgajam par lēmumu *pārsūtīt* viņu uz atbildīgo dalībvalsti (saskaņā ar Dublinas III regulas 26. pantu).

36 Skat. rīkojumu, 2017. gada 5. aprīlis, *Ahmed* (C-36/17, EU:C:2017:273, 27. un 28. punkts).

75. Šīs nekonsekvences ir Īrijas izvēles sekas. Kā izriet no Dublīnas III regulas 41. apsvēruma³⁷ un no Direktīvas 2013/32 58. apsvēruma, likumdevējs bija atļāvis šai dalībvalstij piemērot Dublīnas III regulu, taču nepiedalīties visā Dublīnas III tiesiskajā sistēmā. Taču šādai asimetrijai nav paredzēts risinājums. Tajā jau iepriekš ir pieļautas iespējamās minētās dalībvalsts izvēles, taču nav paredzētas tiesību normas, kas regulētu situācijas, kuras no tās izriet, un ļautu novērst nekonsekvences.

76. Kā jau paskaidroju, spriedums *Ibrahim* sniedz atbildi uz jautājumu, vai otrajai dalībvalstij ir vai nav pienākums izskatīt pēc būtības patvēruma pieteikumu divās situācijās: ja uz patvēruma pieteikumu attiecas Dublīnas II sistēma un ja uz to attiecas Dublīnas III sistēma. Nevienā no šīm situācijām otrajai dalībvalstij *nav pienākuma* izskatīt patvēruma pieteikumu, ja pirmajā dalībvalstī tikusi piešķirta alternatīvā aizsardzība. Šī dalībvalsts var vai nu pasludināt pieteikumu par nepieņemamu (Dublīnas III sistēma), vai pārsūtīt pieteikuma iesniedzēju uz pirmo dalībvalsti (Dublīnas II sistēma).

77. Turpretim šis spriedums neatbild uz jautājumu – kas, protams, ir ārkārtējs, jo attiecas vairs tikai uz vienu dalībvalsti, – vai otrajai dalībvalstij ir pēc būtības jāizskata starptautiskās aizsardzības pieteikums, ja uz šo dalībvalsti attiecas Dublīnas III regula, bet neattiecas Direktīva 2013/32, un līdz ar to to joprojām attiecas Direktīva 2005/85, un uz šo pieteikumu pilnā mērā neattiecas nedz Dublīnas III sistēma, nedz Dublīnas II sistēma. Kā attiecībā uz pieņemamības jautājumiem Direktīva 2005/85 būtu jāpiemēro saskaņā ar Dublīnas III regulu?

78. Lai atbildētu uz šo jautājumu, šī direktīva ir jāizvērtē, raugoties no likumdevēja izvirzīto mērķu skatpunkta.

3. Par Direktīvas 2005/85 interpretācija, raugoties no likumdevēja paustā nodoma skatpunkta

79. Kā atgādināju šo secinājumu 62. punktā, viens no galvenajiem likumdevēja mērķiem ir ierobežot sekundāro pārvietošanos.

80. Taču jāsecina – ja Īrijai ir pienākums izskatīt trešo valstu valstspiederīgo iesniegtos pieteikumus tās teritorijā, lai gan viņi jau ir saņēmuši alternatīvo aizsardzību pirmajā dalībvalstī, šī situācija var veicināt šādu pārvietošanos un līdz ar to būt pretrunā minētajam mērķim. Trešo valstu valstspiederīgie vēlēšies šajā otrajā dalībvalstī iegūt starptautisko aizsardzību, lai saņemtu tajā nodrošinātos dzīves apstākļus.

81. Tā kā likumdevējs gan Dublīnas II, gan Dublīnas III tiesiskajā regulējumā ir iecerējis atļaut otrajām dalībvalstīm neizskatīt patvēruma pieteikumu, ja trešās valsts valstspiederīgais jau ir saņēmis alternatīvo aizsardzību pirmajā dalībvalstī, manuprāt, šādai iespējai jābūt arī tad, ja – kā pamatlietā – dalībvalsts vienlīdz piemēro šos abus tiesiskos regulējumus.

82. Faktiski, tā kā trešās valsts valstspiederīgā pārsūtīšana uz pirmo dalībvalsti, lai šī dalībvalsts viņu uzņemtu atpakaļ, nav paredzēta Dublīnas III regulā un saskaņā ar to vairs nav jāveic, jo viņam šajā dalībvalstī ir tikusi piešķirta alternatīvā aizsardzība, es uzskatu, ka otrajai dalībvalstij šajā specifiskajā kontekstā jābūt iespējai noraidīt pieteikumu kā nepieņemamu, balstoties uz Direktīvu 2005/85 kopumā, piemērojot to saskaņā ar Dublīnas III regulu.

83. Šāda pieeja pilnībā atbilst minētās direktīvas 22. apsvērumam. Saskaņā ar šo apsvērumu dalībvalstīm nevajadzētu būt pienākumam izvērtēt patvēruma pieteikumu pēc būtības, ja pirmā valsts – dalībvalsts vai trešā valsts – jau ir piešķirusi pieteikumu aizsardzību. Jau norādīju, ka likumdevēja šajā apsvērumā paustais nodoms tika konkretizēts minētās direktīvas 25. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā attiecībā uz trešajām valstīm.

³⁷ Šajā apsvērumā ir teikts, ka Apvienotā Karaliste un Īrija ir paziņojušas, ka vēlas piedalīties Dublīnas III regulas pieņemšanā un piemērošanā saskaņā ar 3. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par šo divu dalībvalstu nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu.

84. Attiecībā uz dalībvalstīm norādīšu, ka saskaņā ar Direktīvas 2005/85 25. panta 1. punktu tām nav pēc būtības jāizvērtē patvēruma pieteikums, ja viens no šajā pantā uzskaitītajiem nepieņemamības pamatiem ir īstenots “papildus gadījumiem, kad pieteikums netiek izvērtēts saskaņā ar [Dublinas II regulu]”. Citiem vārdiem, nepieņemamības pamati papildina gadījumus, kad Dublinas II regulā ir paredzēta iespēja pārsūtīt pieteikuma iesniedzēju uz pirmo dalībvalsti. Šī pārsūtīšanas iespēja ir skaidri paredzēta Dublinas II regulas 16. pantā³⁸.

85. No tā izriet, ka dalībvalstu iespēja neizskatīt pēc būtības patvēruma pieteikumu saskaņā ar Direktīvas 2005/85 22. apsvērumu bija paredzēta arīdzan, saskaņojot šo direktīvu ar Dublinas II regulu.

86. Saistībā ar Dublinas III sistēmu norādīšu, ka Direktīvas 2013/32 43. apsvēruma saturs būtībā ir tāds pats kā Direktīvas 2005/85 22. apsvēruma saturs. Attiecībā uz dalībvalstīm šis apsvēruma saturs ir konkretizēts Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta a) apakšpunktā, skaidri minot nepieņemamības pamatu, jo Dublinas III regulā pārsūtīšana nav paredzēta.

87. Šis vērtējums atklāj, ka, lai kāda arī būtu piemērojamā sistēma, likumdevēja nodoms skaidri bija nepiespiest otro dalībvalsti izskatīt patvēruma pieteikumu, ja trešās valsts valstspiederīgais ir saņēmis alternatīvās aizsardzības statusu.

88. Tādējādi manis piedāvātais risinājums saskan ar likumdevēja izvirzīto mērķi Direktīvā 2005/85, kā tas izriet it īpaši no šīs direktīvas 22. apsvēruma. Turklāt, manuprāt, šis risinājums ir visatbilstošākais Dublinas II un Dublinas III sistēmu loģikai un ļauj izvairīties no nekoncekvencēm, kas minētas šo secinājumu 69.–74. punktā.

89. Uzsvēršu, ka šis risinājums nepārkāpj trešās valsts valstspiederīgā tiesības, kas saskaņotas un paplašinātas Dublinas III sistēmā, jo trešās valsts valstspiederīgais ir saņēmis alternatīvās aizsardzības statusu pirmajā dalībvalstī, šajā gadījumā Itālijā, kura pilnībā piedalās šajā sistēmā.

90. Tas, protams, liek pievienot vēl vienu nepieņemamības pamatu tiem, kas skaidri uzskaitīti Direktīvā 2005/85, taču es uzskatu, ka šie pēdējie ir iecerēti vienīgi tādēļ, lai tiktu piemēroti saskaņā ar Dublinas II regulu, Dublinas II sistēmas loģikā, un līdz ar to neparedz Īrijas specifisko situāciju³⁹.

91. Prasītāju pamatlietā arguments, ka, tā kā Direktīvas 2005/85 25. pantā iekļautie nepieņemamības pamati ievieš atkāpi no dalībvalstu pienākuma izskatīt pēc būtības patvēruma pieteikumus, šie pamati būtu jāinterpretē šauri, nevar apstrīdēt iepriekš minēto vērtējumu. Šāds arguments nebūtu pieņemams, ja tas vedinātu uz interpretāciju, kas ir pretrunā likumdevēja izvirzītajiem mērķiem. Kā izriet no šī vērtējuma, ja tiktu uzskatīts, ka Īrijai ir pienākums izskatīt patvēruma pieteikumu, tas būtu pretrunā šiem mērķiem un risinājumam, kas pieņemts gan Dublinas II sistēmā, gan Dublinas III sistēmā attiecībā uz 25 dalībvalstīm, kuras pilnībā ieviesušas šīs sistēmas.

92. Piebildīšu, ka piedāvātā interpretācija nekādi nav pretrunā tai, ko Tiesa sniegusi spriedumā *Ibrahim* attiecībā uz Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punktu saistībā gan ar šīs tiesību normas a) apakšpunktu, gan visiem pārējiem apakšpunktiem. Tā ir pilnībā piemērojama tostarp Īrijai, ja uz lietas faktiem pilnā mērā attiecas Dublinas II regulas piemērošanas joma tāpat kā lietā *Magamadov*.

38 Skat. šo secinājumu 24. zemsvītras piezīmi.

39 Turklāt norādīšu, ka pretēji Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta formulējumam Direktīvas 2005/85 25. panta 2. punkta formulējums neierobežo nepieņemamības pamatu uzskaitījumu, izmantojot vārdus “tikai tad”. Es uzskatu, ka šī 25. panta 2. punkta formulējums tādējādi ļauj valsts likumdevējam tādā asimetrijas situācijā, kādā atrodas Īrija, pieņemt plašāku šo pamatu interpretāciju.

93. Tādēļ es uzskatu, ka Direktīva 2005/85, lasot to šīs direktīvas 22. apsvēruma gaismā, neliedz otrajai dalībvalstij paredzēt savos tiesību aktos, ka tā var noraidīt iesniegto starptautiskās aizsardzības pieteikumu kā nepieņemamu izņēmuma gadījumā, ja uz šo dalībvalsti joprojām attiecas šī direktīva, bet tajā pašā laikā to reglamentē Dublinas III regula.

94. Ņemot vērā manu pirmā un trešā jautājuma vērtējumu, es uzskatu, ka nav nepieciešams pievērsties otrajam prejudiciālajam jautājumam. Tomēr katram gadījumam es uzsvēršu, ka trešās valsts valstspiederīgā starptautiskās aizsardzības pieteikums, kad viņš jau saņēmis alternatīvo aizsardzību pirmajā dalībvalstī, manuprāt, pats par sevi nav tiesību ļaunprātīga izmantošana. Savienības likumdevējs ir atzinis, ka trešo valstu valstspiederīgie var likumīgi meklēt aizsardzību Savienībā, ja viņus to darīt spiež apstākļi⁴⁰.

95. Turklāt uzsvēršu, ka iespēju, ka trešās valsts valstspiederīgais vēlas iegūt bēgļa statusu kādā dalībvalstī pēc tam, kad ir saņēmis alternatīvās aizsardzības statusu citā dalībvalstī, likumdevējs ir skaidri paredzējis – kā izklāstīts šajos secinājumos – gan Dublinas II regulā, gan Dublinas III regulā. Tādēļ to nevar abstrakti un vispārīgi kvalificēt kā tiesību ļaunprātīgu izmantošanu.

96. Līdz ar to, ja ļaunprātīgu rīcību, cenšoties iegūt starptautisko aizsardzību, nevar izslēgt visās situācijās, tā vismaz būtu jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi⁴¹.

V. Secinājumi

97. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai uz *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Padomes Direktīvas 2005/85/EK (2005. gada 1. decembris) par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu, 25. panta 2. punkts, izvērtējot to saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, piemērošanu ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neaizliedz Īrijai paredzēt valsts tiesību aktos tādu nepieņemamības pamatu, kas tai ļauj noraidīt trešās valsts valstspiederīgā iesniegtu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ja viņš jau ir saņēmis alternatīvās aizsardzības statusu pirmajā dalībvalstī.

40 Skat. it īpaši Dublinas II regulas un Direktīvas 2005/85 1. apsvērumu un Dublinas III regulas un Direktīvas 2013/32 2. apsvērumu.

41 Lai pierādītu ļaunprātīgu rīcību, ir jāizvērtē, vai ieinteresētā persona ir vēlējusies "gūt no Savienības tiesībām izrietošu labumu, mākslīgi radot tā gūšanai vajadzīgos nosacījumus" (skat. it īpaši spriedumus, 2012. gada 16. oktobris, Ungārija/Slovākija (C-364/10, EU:C:2012:630, 58. punkts), kā arī 2014. gada 18. decembris, *McCarthy* u.c. (C-202/13, EU:C:2014:2450, 54. punkts)).